

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 189

van **LUDWIG VANDENHOVE**

datum: 12 januari 2024

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Palliatieve thuisbegeleidingsteams en Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg - Middelen

Jaarlijks hebben 50.000 tot 85.000 personen in ons land nood aan palliatieve zorg. Dat kan in een ziekenhuis, maar velen kiezen ook om thuis te sterven via palliatieve thuisbegeleidingsteams. Die teams zorgen ervoor dat mensen thuis waardig en pijnvrij kunnen sterven. Ze bieden psychologische ondersteuning en hebben aandacht voor eventuele sociale problemen. Zo begeleiden ze soms mensen die door hun ziekte al hun vrienden zijn kwijtgeraakt of die het moeilijk hebben om de ziekenhuisfactuur te betalen. Ten slotte proberen ze ook tijd te maken voor de existentiële vragen waar veel mensen aan het eind van hun leven mee worstelen. Gemiddeld duurt een begeleiding maar twee tot drie weken, omdat patiënten in de praktijk te lang wachten om palliatieve zorg op te starten.

Toen de palliatieve zorg naar Vlaanderen is overgeheveld werd er onder meer vastgelegd hoeveel patiënten per palliatieve netwerkregio mochten worden begeleid en daarnaast kreeg elk team ook wat werkingsmiddelen. Die financiering is nooit meer herzien.

Ondertussen is het aantal begeleidingen de voorbije dertig jaar met 150 procent gestegen, maar de teams worden nog steeds voor hetzelfde aantal begeleidingen vergoed als in de jaren negentig. Het aanbod volgt de vraag dus niet. Om de extra vraag te bekostigen krijgen ze steun van Kom op Tegen Kanker, soms middelen via legaten, serviceclubs en pensenkermissen. De sector vraagt noodfinanciering om ervoor te zorgen dat de teams niet failliet gaan.

De minister heeft een actieplan palliatieve thuiszorg dat vanaf 2024 van start zou gaan, en ze heeft daar 5 miljoen euro extra voor vrijgemaakt. Maar de sector vreest dat deze broodnodige middelen niet bij de begeleidingen zullen terechtkomen, maar eerder bij het op te richten Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg.

1. Wat is de stand van zaken van het actieplan? Wat is de tijdslijn van de uitvoering?
2. Erkent de minister de bezorgdheden van de sector over de inzet van de extra middelen? Zal de minister ook extra middelen uittrekken voor het aanbod van palliatieve thuisbegeleidingstrajecten?
3. Wat zullen de taken zijn van het Vlaams Expertisecentrum Palliatieve Zorg? Hoeveel middelen zullen er concreet naartoe gaan?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

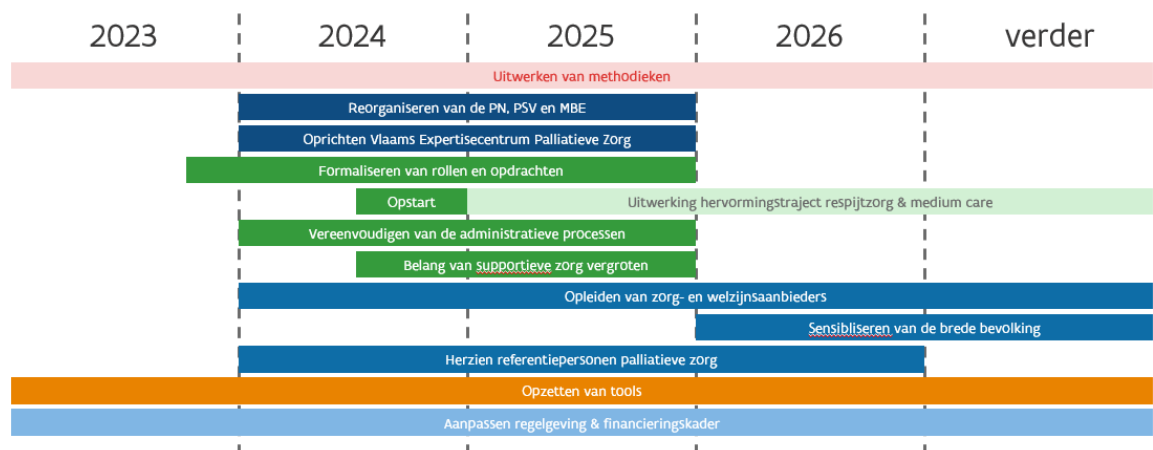
op vraag nr. 189 van 12 januari 2024

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. Het actieplan is opgemaakt en krijgt op dit moment de laatste redactionele aanpassingen. De actielijnen worden in het actieplan uitgeschreven en gekoppeld aan de visienota. Het is de bedoeling om het actieplan zeer binnenkort op te leveren en te publiceren.

Omdat het actieplan ook in overleg met de sector werd opgemaakt (niet enkel palliatieve zorg maar het brede eerste- en tweedelijnslandschap, welzijn,...), werd het al inhoudelijk met hen doorgesproken op een terugkoppelmoment op 18 december 2023. Tijdens dat terugkoppelmoment werd ook de timing voor de uitvoering van het actieplan voorgesteld (zie ook figuur hieronder). Het zwaartepunt voor de uitwerking van het actieplan zal vallen in de jaren 2024 en 2025 waarin er zeer intensief zal samengewerkt worden met de sector om de actielijnen uit te voeren. Uiteraard zijn er ook een aantal acties die langer zullen duren. Het sensibiliseren van de bevolking start wanneer het expertisecentrum palliatieve zorg is opgericht. In tussentijd is deze sensibilisatie ook een opdracht van de huidige palliatieve netwerken.

Samenvatting timing actieplan

2. De 5 miljoen euro die ik extra voorzie voor de sector werd op mijn vraag toegekend voor (i) de versterking van de huidige werking van de palliatieve sector, mits deze past in de toekomstvisie zoals geschetst in de visienota, en (ii) het uitvoeren van het actieplan.

Voor het versterken van de huidige werking van de palliatieve sector, werd een voorstel voor de besteding van deze middelen gedaan aan zowel de thuiszorgequipes als aan de palliatieve netwerken. Beide voorstellen werden goed onthaald en de administratie is momenteel bezig om dit in besluiten om te zetten.

Zo'n 3,3 miljoen van de 5 miljoen gaat naar de thuissequipes en netwerken samen. De bezorgdheid vanuit de sector dat de middelen hoofdzakelijk zouden toegekend worden aan het expertisecentrum, was me bekend. Door het transparant en intensief communiceren met de sector, blijf ik toelichten dat deze vrees onterecht is.

3. Vanuit de verschillende werksessies werd bepaald dat de opdrachten voor het Vlaams expertisecentrum palliatieve zorg zich voornamelijk situeren op 4 thema's:
 1. Informeren en noden detecteren: het sensibiliseren en informeren van burgers en zorgaanbieders
 2. Coördineren en organiseren van zorg: noden aangaande opleiding bij palliatieve netwerken detecteren en daaraan tegemoetkomen alsook de ontwikkeling van opleidingen coördineren
 3. Kwaliteit opvolgen en verbeteren: kwaliteitsstandaarden en opleidingen voorzien
 4. Verbinden en welzijn verbeteren: beleid uitwerken en linken met andere zorgconcepten (zoals doelgerichte en geïntegreerde zorg), faciliteren van de uitwisseling/samenwerking tussen zorgaanbieders en onderzoek

Het oprichten van het Vlaams expertisecentrum palliatieve zorg, is een actielijn die onder leiding van het Departement Zorg maar samen met de brede sector zal worden uitgevoerd. Voordat er een oproep voor dit expertisecentrum kan gelanceerd worden, moet de governance van dit expertisecentrum goed worden uitgewerkt: hoe werkt deze als netwerkorganisatie, hoe is de sector vertegenwoordigd in het bestuur, hoe gaan de opdrachten concreet worden uitgevoerd,... De reeds toegekende opdrachten moeten ook verder worden uitgewerkt in afstemming met de rollen en opdrachten van de palliatieve netwerken, de andere zorgaanbieders,....

Zoals in de figuur hierboven ook aangegeven, worden hiervoor gedurende 2024 en 2025 werkgroepen georganiseerd. De oprichting is voorlopig voorzien voor 2026. Momenteel voorzie ik maximaal 850.000 euro voor het expertisecentrum maar het finaal budget zal afhangen van het transitietraject (2024-2025). Tijdens dit transitietraject zal de sector zelf onder de vorm van een consortium een aantal actielijnen uitvoeren. Hiervoor zal transparantie, samenwerking en vertrouwen cruciaal zijn want de werking van het consortium zal ook input geven over hoe het expertisecentrum zal werken (hoe verloopt de samenwerking, waar zijn er nog hiaten in kennis/aanbod, hoe wordt een lerend netwerk opgezet tussen de actoren,...). Wanneer uit de input van het consortium blijkt dat bepaalde opdrachten niet kunnen toegekend worden aan het expertisecentrum, dan zal dat bekeken worden in functie van het totaalbudget.